

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Torstai 19.1.2023 klo 8.15—11.38

Läsnä

puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok (1, 2, 4, 5, 6) (3, 7 osittain)
jäsen Pekka Aittakumpu kesk (1, 2, 3) (4, 7 osittain)
jäsen Kim Berg sd (1, 2, 3, 5, 6, 7) (4, 8 osittain)
jäsen Kaisa Juuso ps (5, 6) (4, 7 osittain)
jäsen Arja Juvonen ps (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Pia Kauma kok (1, 2, 3)
jäsen Noora Koponen vihr (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7, 8 osittain)
jäsen Terhi Koulumies kok (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7 osittain)
jäsen Merja Kyllönen vas
jäsen Aki Lindén sd (1, 2, 3) (4 osittain)
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ilmari Nurminen sd (1, 2, 3, 5, 6, 7) (4, 8 osittain)
jäsen Veronica Rehn-Kivi r (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (8 osittain)
jäsen Minna Reijonen ps (1, 2, 3, 5, 6) (4, 7 osittain)
jäsen Heidi Viljanen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (8 osittain)
jäsen Sofia Virta vihr (1, 2, 3, 5, 6, 7) (4, 8 osittain)
varajäsen Paula Werning sd (1, 2, 3)

Sihteerit

valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen
valiokuntaneuvos Päivi Salo
valiokuntaneuvos Harri Sintonen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 17 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sukupuolen vahvistamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 189/2022 vp
Kansalaisaloite KAA 6/2021 vp
Valiokunnan lausunto LaVL 29/2022 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 77/2022 vp

Pöytäkirja StVP 121/2022 vp

Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sukupuolen vahvistamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi A 3

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä suoritettiin seuraavat äänestykset ja tehtiin seuraavat muutokset mietintöluonnokseen:

Ed. Juvonen ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että lakiehdotukset hylätään. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 11—5.

Lisättiin 1. lakiehdotuksen 2 §:ään uusi 5 momentti seuraavasti:

”Uuden hakemuksen sukupuolen vahvistamiseksi voi tehdä aikaisintaan, kun on kulunut yksi vuosi edellisestä sukupuolen vahvistamisesta. Erityisen painavasta syystä uuden hakemuksen sukupuolen vahvistamiseksi voi kuitenkin tehdä ennen yhden vuoden määräajan päättymistä.”

Mietintöön lisättiin uusi 10 a kappale seuraavasti: *”Hallituksen esityksessä on arvioitu sukupuolen vahvistamisen helpottamisen voivan lisätä mahdollisuutta menettelyn väärinkäytöksille (s. 66). Hallituksen esityksessä ei ole rajoitettu, kuinka usein sukupuolen vahvistamista koskevan hakemuksen voi tehdä. Näin ollen sukupuolen vahvistamisen voisi tehdä esimerkiksi useamman kerran vuodessa. Väärinkäytösmahdollisuuksien rajoittamiseksi valiokunta ehdottaa jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa tarkemmin kuvatulla tavalla, että 1. lakiehdotuksen 2 §:ään lisätään uusi 5 momentti, jonka mukaan hakemuksen sukupuolen vahvistamisesta voi tehdä vain kerran vuodessa.”*

Mietinnön yksityiskohtaisiin perusteluihin lisättiin valiokunnan lisäämään 1. lakiehdotuksen 2 §:n 5 momentin perustelut seuraavasti:

”2 §. Hakemus ja sen käsittely. Valiokunta ehdottaa sukupuolen vahvistamiseen liittyvien väärinkäytösmahdollisuuksien rajoittamiseksi, että pykälään lisätään uusi 5 momentti, jonka mukaan uuden hakemuksen sukupuolen vahvistamiseksi voi tehdä aikaisintaan, kun yksi vuosi on kulunut edellisestä sukupuolen vahvistamisesta. Säännöksessä mahdollistetaan kuitenkin uusi hakemus sukupuolen vahvistamiseksi aiemmin, jos uuden hakemuksen tekemiselle on erityisen painava syy. Tällainen erityisen painava syy voi liittyä esimerkiksi hakijan terveydentilaan.

Lakiehdotuksen 5 momentti siirtyy 6 momentiksi.”

Ed. Juvonen ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että mietintöluonnoksen lausumaehdotus 1. poistetaan. Mietintöluonnos hyväksyttiin äänin 9—6, 1 tyhjä.

Pöytäkirja StVP 121/2022 vp

Mietintöön lisättiin seuraava lausuma: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi sukupuolen vahvistamista koskevan lain vaikutuksia urheiluun ja ryhtyy tarvittaessa toimiin urheilujärjestöjen toiminnan tukemiseksi muutoksessa sekä tarvittaessa lainsäädäntötoimiin.”

Ed. Juvonen ed. Reijosen kannattamana ehdotti, että mietintöluonnokseen lisätään vastalauseesta 2 ilmenevät lausumaehdotukset 1. ja 2. Lausumaehdotus 1. hylättiin äänin 11—2, 3 tyhjää ja lausumaehdotus 2. hylättiin äänin 8—2, 6 tyhjää.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Mietintöön jätettiin vastalause: 1) Lohi, Mattila, Aittakumpu 2) Juvonen, Reijonen

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle vammaispalvelulaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 191/2022 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 79/2022 vp

Vastine HE 191/2022 vp StV 19.01.2023 lakimies Sirkka Sivula, sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto A 4

Asiantuntijalausunnon liite HE 191/2022 vp StV 19.01.2023 lakimies Sirkka Sivula, sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto B 4

Asiantuntijalausunnon liite HE 191/2022 vp StV 19.01.2023 lakimies Sirkka Sivula, sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto C 4

Asiantuntijalausunnon liite HE 191/2022 vp StV 19.01.2023 lakimies Sirkka Sivula, sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto D 4

Vastine

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- lakimies Sirkka Sivula, sosiaali- ja terveysministeriö, liite
- hallitusneuvos Jaana Huhta, sosiaali- ja terveysministeriö
- lakimies Ida Hakanen, sosiaali- ja terveysministeriö

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

5. Lakialoite laiksi potilasasiavastaavista, sosiaaliasiavastaavista ja vammaisasiavastaavista

Lakialoite LA 79/2022 vp

Valiokunta päätti yhdistää tämän asian käsittelyn asian HE 300/2022 vp käsittelyyn.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain 59 §:n muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 319/2022 vp

Asiantuntijasuunnitelma HE_319_2022_180123_Asiantuntijasuunnitelma.pdf A 6

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman.

Pöytäkirja StVP 121/2022 vp

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi potilasasiavastaavista ja sosiaaliasiavastaavista sekä varhaiskasvatustilain 53 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 300/2022 vp

Asiantuntijalausunto HE 300/2022 vp StV 19.01.2023 hallitusneuvos Pirjo Kainulainen, sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto A 7
Asiantuntijalausunto HE 300/2022 vp StV 19.01.2023 apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia Asiantuntijalausunto B 7
Asiantuntijalausunto HE 300/2022 vp StV 19.01.2023 ylitarkastaja Lilli Autti, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) Asiantuntijalausunto C 7
Asiantuntijalausunnon liite HE 300/2022 vp StV 19.01.2023 ylitarkastaja Lilli Autti, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira) Asiantuntijalausunto D 7
Asiantuntijalausunto HE 300/2022 vp StV 19.01.2023 sosiaalihuollon johtava ylitarkastaja Siro-Södergård Nina, Lounais-Suomen aluehallintovirasto Asiantuntijalausunto E 7
Asiantuntijalausunnon liite HE 300/2022 vp StV 19.01.2023 sosiaalihuollon johtava ylitarkastaja Siro-Södergård Nina, Lounais-Suomen aluehallintovirasto Asiantuntijalausunto F 7

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- hallitusneuvos Pirjo Kainulainen, sosiaali- ja terveysministeriö, liite
- sosiaalineuvos Juha Luomala, sosiaali- ja terveysministeriö
- apulaisoikeusasiamies Maija Sakslin, eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia, liite
- ylitarkastaja Lilli Autti, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira), liite
- sosiaalihuollon johtava ylitarkastaja Siro-Södergård Nina, Lounais-Suomen aluehallintovirasto, liite

Valiokunta ei ole saanut lausuntoa:

- Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä sekä siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 246/2022 vp

Asiantuntijalausunto HE 246/2022 vp StV 19.01.2023 erityisasiantuntija Amanda Mäkelä, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto A 8
Asiantuntijalausunto HE 246/2022 vp StV 19.01.2023 ylitarkastaja Tanja Muotka, Tietosuojavaltuutetun toimisto Asiantuntijalausunto B 8
Asiantuntijalausunto HE 246/2022 vp StV 19.01.2023 professori Tomi Voutilainen, Itä-Suomen yliopisto Asiantuntijalausunto C 8
Asiantuntijalausunto HE 246/2022 vp StV 19.01.2023 professori Lasse Lehtonen, Helsingin yliopisto Asiantuntijalausunto D 8
Asiantuntijalausunto HE 246/2022 vp StV 19.01.2023 tutkimusjohtaja Arto Palmu, FVR - Suomen rokotetutkimus Asiantuntijalausunto E 8
Asiantuntijalausunnon liite HE 246/2022 vp StV 19.01.2023 tutkimusjohtaja Arto Palmu, FVR - Suomen rokotetutkimus Asiantuntijalausunto F 8

Valiokunnassa olivat kuultavina:

- erityisasiantuntija Amanda Mäkelä, oikeusministeriö, liite
- ylitarkastaja Tanja Muotka, Tietosuojavaltuutetun toimisto, liite
- professori Tomi Voutilainen, Itä-Suomen yliopisto, liite
- professori Lasse Lehtonen, Helsingin yliopisto, liite
- tutkimusjohtaja Arto Palmu, FVR - Suomen rokotetutkimus, liite

Pöytäkirja StVP 121/2022 vp

9. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

10. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on etäkokous perjantaina 20.1.2023 klo 9.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen